

Vuosikertomus 2022

Vuonna 2022 Pyöräliiton toiminta kasvoi erityisesti Pyörämatkailun saralla. Uusina toimintona aloitettiin Satulaan -hanke sekä Pyörä pakolaiselle -toiminta. Järjestön toiminta kehittyi vakaampaan suuntaan ja järjestödemokratiaa kehitettiin.

Vaikutustyö

Vuoden 2022 vaikutustyön tulokset painoutuivat pitkälti vuoden 2023 eduskuntavaaleja valmisteleviin toimiin sekä kestävän liikenteen verkoston perustamiseen.

Hallituskauden lopulla poliittiset toimenpiteet olivat vähissä ja rahoitus tiukassa kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan helmikuussa ja aiheutti erittäin vahvan inflaation sekä julkisten varojen uudelleen suuntaamista. Pyöräliitto ei onnistunut saamaan päättäjille läpi viestiään siitä, että liikenteen energiansäästöissä pyöräliikenne olisi tehokas keino.

Merkittävin työryhmä, johon osallistuttiin aktiivisesti, oli nk. kunnossapitolain uudistusta valmistelevan hankkeen ohjausryhmä, joka toimi Ympäristöministeriön alaisuudessa. Lain uudistus tapahtunee seuraavalla hallituskaudella ja siihen vaikuttaminen on yksi lähivuosien painopisteistä Pyöräliitossa.

Vuoden lopulla Pyöräliitto oli mukana perustamassa Kestävän liikenteen verkostoa Eduskuntaan. Verkoston toiminta jäi vielä toistaiseksi vähäiseksi, mutta se oli hyvä alkusysäys kestävän liikenteen edistämiseksi.

Vuoden aikana oli yhteensä ennätyselliset 64 vaikuttajatapaamista. Perinteiseen tapaan Pyöräliiton vaikuttajatapaamiset julkaistiin julkisesti verkkosivuilla.

Lausuntoja jätettiin säännöllisesti eri aiheista.

Pyöräliikenteen valtakunnallinen tilastointi

Pyöräliikenteen määristä ei mikään tahok kerää valtakunnallisesti tilastoja, pyörälaskennat ovat kaupunkien järjestämiä, mutta niitä ei koota yhteen. Pyöräliitto aloitti tilaston koostamisen alkutalvesta keräämällä tiedot isoimpien kaupunkien automaattisista pyörälaskureista. Laskurien tuottamaa tietoa on helposti saatavilla, ja se on yleensä selkeää ja helposti käsiteltävässä muodossa. Tilasto koottiin vuosilta 2016-2021, mikä teetti aika paljon käsityötä, koska automaattisia laskureita on kaupungeissa otettu asteittain käyttöön, ja koko halutulta ajalta oli haastavaa saada yhtenäistä aineistoa.

Tilasto julkaistiin huhtikuussa, ja se sai runsaasti näkyvyyttä mediassa.

Tilasto osoitti että pyöräliikenne väheni koronapandemian aiheuttamien sulkujen vuoksi huomattavasti, koska laskurit ovat useimmiten vilkkaimmin käytetyillä työmatka- ja koulureiteillä. Finntraffic suunnittelee pyöräliikenteen laskuridatan julkaisua Digitraffic-palvelussaan omana hankkeenaan ja Pyöräliitto on ollut tätä asiaa edistämässä.

VeloFinland 2022 – Oulu

VeloFinland 2022 järjestettiin erittäin onnistuneesti Oulussa Hotelli Lasaretissa 30.9.-1.10. Tapahtumaan osallistui yhteensä noin 215 henkilöä, joista noin 180 oli läsnä paikan päällä Oulussa ja loput etänä. Osallistujapalaute tapahtumasta oli erittäin hyvää: Asteikolla 1-5 osallistujat (n=40) antoivat tapahtuman ohjelmalle keskiarvoksi 4,55, joka oli VeloFinlandin historian paras tulos. 60 % osallistujista aikaa ehdottomasti osallistua seuraavan VeloFinlandiin Joensuussa.

Tapahtumaan osallistui myös runsaasti opiskelijoita, erityisesti Aalto Yliopiston kansainvälisten opiskelijoiden ryhmä oli iso. VeloFinlandin vaikuttavuutta lisääkin selvästi tapahtuman kaksikielisyys. Tapahtumassa oli ensi kertaa myös runsaasti pyörämatkailuun liittyvää ohjelmaa.

Maahanmuuttajat pyörille

Vuonna 2018 aloitettu Maahanmuuttajat pyörille -hanke päättyi vuonna 2022. Toiminnassa koulutetaan pyöräilyn alkeistaitoja maahanmuuttajille.

Vuoden 2022 tunnuslukuja:

- Mukana toiminnassa yli 280 henkilöä
- Toimintaa järjestettiin 6 eri paikkakunnalla
- Vuoden aikaa pidettiin yhteensä 33 kurssia, joista
 - 2 koutsikoulutusta
 - 16 alkeiskurssia
 - 14 jatkokurssia
 - 1 huoltokurssi
- Toiminnassa oli mukana n. 50 koutsia

Palautekyselyn perusteella n. 88% alkeiskurssin osallistujista oppivat pyöräilemään 3 tunnin alkeiskurssin aikana ja kaikki osallistujista nauttivat kurssista.

Hankkeen päätyttyä Pyöräliitto jatkaa toiminnan valtakunnallista koordinointia ja kannustaa paikallisia toimijoita jatkamaan koulutuksia.

Pyörällä kaiken ikää

Pyörällä kaiken ikää toimintaa pyöritettiin pienellä liekillä. Vuoden 2022 aikana Riksapyräkoulutuksia pidettiin Tampereella, Liedossa ja Lopella. Syksyllä riksats pääsivät esittelykierrokselle Itä-Suomeen. Kierros poiki uuden riksapaikkakunnan Polvijärvestä ja riksaa sekä koulutusta odotetaan saapuvaksi vuodelle 2023.

Pyörä pakolaiselle -kampanja

Ukrainan sodan alettua helmikuussa Pyöräliitto pohti tapoja auttaa tänne saapuneita pakolaisia. Pyörä pakolaiselle -kampanja aloitettiin huhtikuussa 2022. Kampanja suunnattiin Suomeen tulleille ukrainalaisille, mutta oli avoin myös muille pakolaisille.

Kampanjaa varten perustettiin nettisivut www.pyorapakolaiselle.fi.

Pakolaisena saapunut henkilö pystyi kampanjassa pyytämään pyörää itselleen ja perheenjäsenilleen. Pyöriä pystyi tarjoamaan nettilomakkeen kautta kuka tahansa, jolla on kotonaan tai hallussaan ylimääräisiä pyöriä. Pyörien välittäjänä toimivat vapaaehtoiseksi ilmoittautuneet henkilöt, jotka noutivat pyörän lahjoittajalta, tekivät tarvittaessa pientä kunnostusta, ja sitten toimittivat pyörän pakolaiselle. Jonkun verran pyöriä välitettiin eri toimijoiden kautta isompia määriä kerrallaan, kuten Tampereella Ekokumppanien ja Turussa Maailmanpyörä Koroisen kautta.

Kampanjan tuloksia numeroina:

- Pyöräpyynnöt pakolaisilta yli 2500 kpl
- Lahjoitettavaksi tarjotut pyörät:
 - yksityishenkilöt 750 kpl
 - pyöräliikkeet yms isompia eriä n. 100 kpl
- Kampanjaan vapaaehtoiseksi ilmoittautuneita 64
 - n. 20 aktiivista vapaaehtoista, enimmäkseen suurissa kaupungeissa
 - aktiivisin vapaaehtoinen on miehensä avustuksella kunnostanut omalla kustannuksellaan ja jakoi eteenpäin lähes 70 pyörää ympäri pääkaupunkiseutua
- noin 250 pakolaista on saanut kampanjan kautta pyörän
 - lisäksi jakelupisteiden kautta jaetut, näistä ei tarkkaa tietoa

Kampanjan tekninen toteutus perustui netissä oleviin lomakkeisiin, ja datan käsittelyyn Google Sheets -lomakkeilla. Toteutuksessa oli haasteita tietoturvan ja käytettävyyden osalta. Vapaaehtoisille avattiin pääsy pyörien lahjoittajien ja pyytäjien alueellisiin rekistereihin sen jälkeen kun he olivat käyneet lyhyen tietoturvakoulutuksen ja sitoutuneet tietojen käsittelyyn vain kampanjan puitteissa. Kukin vapaaehtoinen sai pääsyn vain oman alueensa dataan.

Pyörämatkailukeskus

Pyörämatkailukeskuksen toiminta vakiinnutettiin Traficoimin rahoituksen turvin ja varmistettiin kolmannen joululahja rahan saaminen ja toiminnan jatko vuosille 2023-2024. Lisäksi pyörämatkailukeskus sai EuroVelo 13:n kehitykseen Lapin ELY-keskukselta loppuvuodesta 2022. Hanke toteutetaan vuonna 2023.

Pyörämatkailukeskus on vakiinnuttanut asemansa pyörämatkailun kehittämisen, koordinoinnin, viestinnän ja markkinoinnin valtakunnallisena keskeisimpänä toimijana.

Tästä esimerkkinä voidaan pitää Tervetuloa Pyöräilijä -tunnusta eli Welcome Cyclist -tunnusta, joka lisättiin elokuussa 2022 Visit Finlandin DataHubin luottokorteille, ainoana ulkopuolisena tunnuksena. Welcome Cyclist yritysten määrä kasvoi vuoden 2022 aikana 175 %. Vuoden lopussa listoilla oli yhteensä 281 Welcome Cyclist -yritystä.

Pyörämatkailukeskuksen työntekijät vierailivat, pääosin virtuaalisesti, 92 tilaisuudessa ympäri Suomea. Pyörämatkailukeskuksen henkilökunta pysyi samana koko toimintakauden ajan, Heli Laukkanen Pyöräliiton (80% työajalla) ja Henna Palosaari Pyöräilykuntien verkosto ry:n (80% työajalla) palkkaamana, Riina Jorasmaan vainhempainvapaan sijaisena.

Pyörämatkailun koordinoinnilla ja tiedonjaolla voidaan selkeästi saavuttaa parempia tuloksia, käyttää olemassa olevia resursseja tehokkaammin ja auttaa alueita kehittämään pyörämatkailua sekä lisätä yhteistyötä alueiden välillä luoden laajempia kokonaisuuksia. Toimintakaudella 2022 sidottiin tiiviimmin sitomaan yhteen mm. kunnallisia toimijoita, jotka eivät välttämättä aiemmin ole juuri yhteistyössä toimineet. Käynnissä olevista hankkeista selkeästi osa on edelleen matkailutoimija -vetoisia ja osa kuntien kävelyn- ja pyöräilyn infrahankkeiden alla.

Pyörämatkailukeskuksen tärkeänä tehtävänä onkin koko ajan ollut myös parantaa yhteistyötä ja tiedonjakoa pyörämatkailulle tärkeiden toimijoiden joihin kuuluvat mm. Metsähallitus, Väylävirasto, ELY-keskukset, kunnat, oppilaitokset, Visit -organisaatiot ja matkailuyhdistykset, paliskunnat, VR, Matkahuolto, Suomen Tieyhdistys ry, Suomen Latu ry, Suomen Hiihtokeskus ry, Suoma ry, Suomen Pyöräilynohjaajat ry sekä alalla toimivat konsulttitoimistot.

Pyörämatkailu on saanut hyvin medianäkyvyyttä eri medioissa. Pyörämatkailukeskuksen ylläpitämä bikeland.fi -sivuston kävijämäärä lisääntyi vuoden 2022 aikana yli 600%. Lisäksi näkyvyyttä on lisätty sosiaalisen median kampanjoin.

Syksyllä 2022 tehtiin myös opinnäytetyö pyörämatkailun taloudellisista vaikutuksista Ylläksen alueella. Tulokset tästä opinnäytetyöstä julkaistiin vuoden 2023 puolella.

Pyöräilytalvi

Pyöräliitto järjesti vuonna 2022 kahdeksatta kertaa maanlaajuisen Pyöräilytalvi-kampanjaviikon 14.-18.11.2022. Kampanja kannusti mm. podcastin, viestinnän, tapahtumien, kuvahaasteen ja led-valojen

jakamisen keinoin jatkamaan pyöräilyä ympärivuotisesti, kokeilemaan pyöräilyä talvella ja kertomaan siitä eteenpäin omilla somekanavilla.

Kampanjalle saatiin liikenne- ja viestintävirasto Traficomien liikkumisenohjauksen valtionavustusta.

Joulukuusta maaliskuuhun Radio Helsingillä lähetetyn 12-osaisen Pyöräilytalvi-podcastin Pyöräliitto toteutti Helsingin ja Oulun kaupunkien tuella. Podcast on pysyvästi kuunneltavissa eri alustoilla Applesta Spotifyhin. Podcast tavoitti kymmeniä tuhansia kuulijoita FM-radion kautta.

19:lle paikkakunnalle ulottuneessa katukampanjassa jaettiin 25 paikallistapahtumassa 2500 led-valoa.

Lisäksi Fiksusti kouluun -hankkeen kanssa yhteistyössä syksyllä 2022 alakouluissa 7 paikkakunnalla järjestetyissä tapahtumissa jaettiin 2100 led-valoa.

Kampanjan näkyvyys perinteisessä mediassa jäi aiempien vuosien onnistumisiin verrattuna heikommaksi.

Kampanjan viestintäkumppaneiksi lähtivät mukaan Espoon, Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Oulun, Turun ja Vantaan kaupungit. Kaupungit tuottivat itse omaa viestintäänsä kampanjaviikon aikana sosiaaliseen mediaan ja nettisivuilleen. Näkyvyys sosiaalisessa mediassa onnistui hyvin ja ihmiset nostivat omaehtoisesti Pyöräilytalven temaa viikon aikana esille.

Pyörällä junaan

Pyörällä junaan -hankkeen tavoitteena oli lisätä pyörä-juna-pyörä -matkaketjujen käyttöä sekä tietoisuutta niistä. Keinona oli mediaviestintä, inspiroivat jutut verkossa sekä somessa.

Hankkeen mediaviestintä tavoitti LianaMonitorin ja FinnPanelin tavoittavuuslukujen mukaan noin 11 miljoonaa lukijaa tai kuuntelijaa. Matkaketjujen toteutumisesta ei ole tarkkoja määriä eikä arviota voidaan tehdä.

Mediatiedotteiden läpisaaminen osoittautui haastavaksi ja yhteistyön takkuaminen mediatoimiston kanssa toi toteutukseen myös omat haasteensa. Toisaalta läpi menneet jutut olivat varsin hyviä ja nostivat pyörä-junamatkaketjuja esiin mm. business-matkaajan, mökkimatkan ja vapaa-ajan matkojen näkökulmasta.

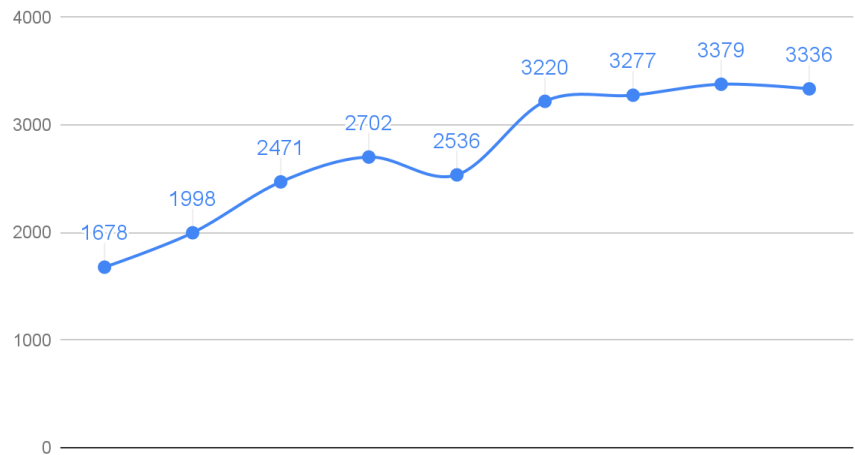
Jäsenet ja verkostot

Jäsenet

Vuoden 2022 lopussa Pyöräliitossa oli kolmetoista jäsenjärjestöä, mikä on yhtä monta kuin edellisenä vuonna. Liiton jäsenjärjestöissä oli yhteensä 3336 jäsenmaksun suorittanutta jäsentä ja 109 alle 18-vuotiasta jäsentä, joilta jäsenmaksua ei peritä. Pyöräliitossa suoria henkilöjäseniä oli 72 (8 enemmän kuin 2021).

Jäsenhankintakampanja järjestettiin touko-syyskuussa, jossa oli palkintona Helkaman sähköpolkupyörät. Palkinnot järjesti Helsingin seudun pyöräilijät. Jäsenet osallistuivat aktiivisesti Pyöräliiton päätöksentekoon. Esimerkiksi liiton vuoden 2023

Pyöräliiton jäsenmäärän kehitys 2014-2022

toimintasuunnitelma luotiin avoimella datan ohjaamalla prosessilla, jossa kuka tahansa sai esittää kysymyksiä ja vastata niihin. Prosessiin osallistui lopulta yhteensä yli 100 henkilöä.

Dynamo

Pyöräliiton Dynamo on pyörätoimialan tapa osallistua pyöräliikenteen edistämistyöhön. Dynamon kautta Pyöräliitto saa rahoitusta vaikutustyöhön, arvokasta tietoa alan yrityksiltä sekä vahvistaa alan verkostoja. Dynamo-verkostolla oli kaksi etätapaamista vuoden aikana ja niissä käsiteltiin runsaasti mm. polkupyöräetua ja tulevia eduskuntavaaleja sekä pohdittiin Vuoden pyörä -palkinnon tulevaisuutta.

Dynamossa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 25 jäsenyritystä.

Pyörätoimialan liikevaihdon kehitys on ollut viime vuosina erittäin positiivista. Tähän on vaikuttanut ensisijaisesti korona-pandemia, mutta myös Pyöräliiton vaikutustyö. Romutuspalkkion käytön laajentuminen koskemaan polkupyöriä vuonna 2021 ja polkupyöräedun muuttuminen verovapaaksi vuoden 2021 alussa ovat vaikuttaneet merkittävästi alan liiketoimintaan. Dynamo-jäsenten yhteenlaskettu liikevaihto on kasvanut vuosien 2019-2021 välillä 95,5 miljoonasta eurosta 147,7 miljoonaan euroon.

Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisessä toiminnassa tiivistettiin yhteistyötä erityisesti pohjoismaiden sisarjärjestöjen kanssa. Alkuvuonna 2022 käynnistettiin järjestöjen henkilökunnan säännölliset tiedonjakowebinaarit ja syksyllä järjestöjen toiminnanjohtajien omat etätapaamiset tiivistivät yhteyksiä.

Vaikutustyössä European Cyclists' Federationia tuettiin EU:n pyöräilystrategiaan liittyen ja yritettiin saada Suomi sitoutumaan vahvemmin edistämään sitä, mutta tässä epäonnistuttiin.

Pyörämatkailukeskuksen henkilökunta piti säännöllisesti yhteyttä erityisesti Ruotsiin ja jonkin verran myös Baltian toimijoiden suuntaan. Pyörämatkailukeskuksen henkilökunnasta Heli Laukkanen ja Henna Palosaari

kouluttautuivat myös European Cyclists' Federationin kautta EuroVelo Inspectoreiksi ja osallistuivat EuroVelo-koordinaattoreiden tapaamiseen Brysselissä.

Matti Koistinen oli vierailevana puhujan norjalaisen Syklistenes Landsforeningenin Sykkelkonferansissa Hamarissa syyskuussa.

Hallinto ja talous

Hallinto ja henkilöstö

Liiton puheenjohtajana toimi Reetta Keisanen, varapuheenjohtajana Janne Takala ja muina hallituksen jäseninä Tuomo Pollari, Simo Tuppurainen, Minna Takala, Timi Wahalahti, Johanna Kohvakka ja Juha Pölönen.

Hallituksen varajäseninä toimivat Jani Holopainen ja Jussi Gustafsson .

Vuoden aikana hallitus kokoontui 12 kertaa.

Liitolla oli töissä vuoden aikana seuraavat henkilöt: toiminnanjohtaja Matti Koistinen, erityisasiantuntija Martti Tulenheimo, projektipäällikkö Federico Ferrara (-9/2022), koordinaattori Heli Laukkanen, vaikuttamistyön avustaja Pirkko Vuori (2/2022->) ja osallisuusasiantuntija Raimo Muurinen (3/2022->).

Henkilötyövuosia tehtiin

yhteensä 4,5.

Lisäksi palkkioita

maksettiin erityisesti

maahanmuuttajien

pyöräilykoulutuksia

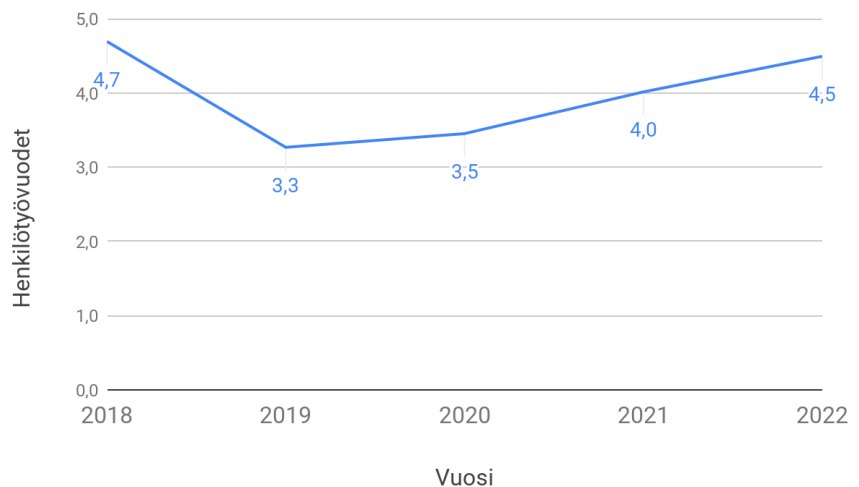
vetäneille koutseille.

Vapaaehtoistyötä ei

erikseen laskettu, mutta

sen määrä oli jälleen

hyvin suuri.

Talous

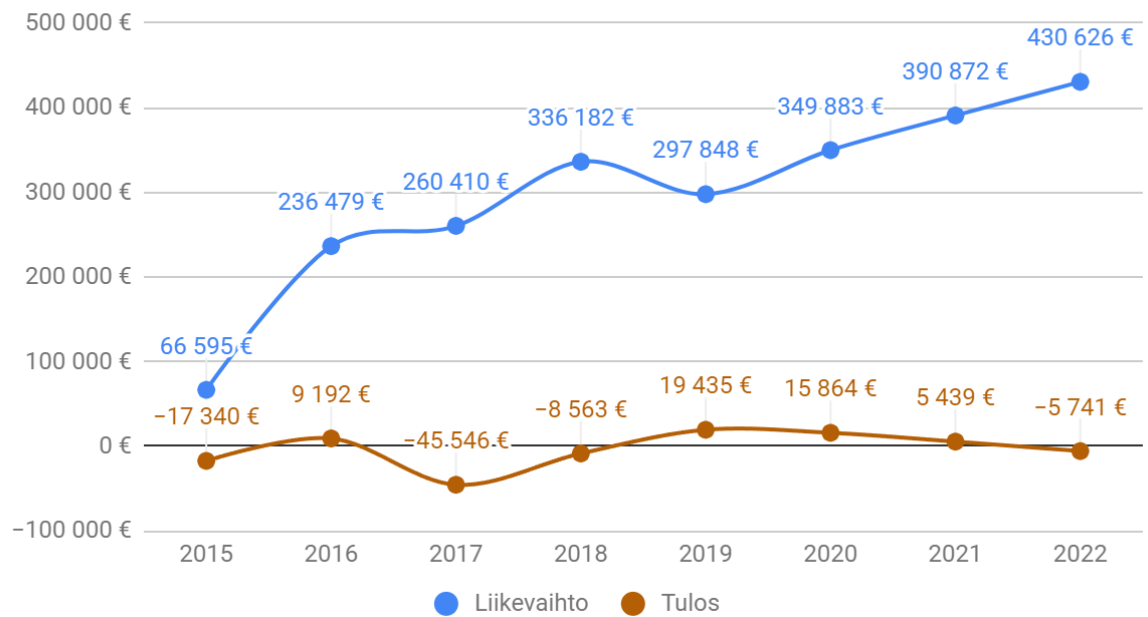
Pyöräliiton liikevaihto ennätyskelliset 430 626,36 €. Tilikauden tulos oli 5 871,37 € alijäämäinen.

Liiton taloushallinnosta on vastannut toiminnanjohtaja Matti Koistinen. Taloushallintoa on hallituksen puolesta valvonut Tuomo Pollari.

Talouden perusongelmana jatkui järjestön heikohko tase. Kuitenkin toimintaa pystyttiin pyörittämään hyvin koko vuoden ajan, mutta jatkossa taloudellisesti positiivisten tulosten saaminen olisi tärkeää, jotta järjestön talous olisi vakavaraisempi.

Kirjanpito on ulkoistettu Taloushallinto Mertaoja Oy:lle. Tilintarkastajana toimi Jan M. Toppari.

Liikevaihdon ja tuloksen kehitys 2015-2022

Eri tulolähteiden osuus tuloista vuonna 2022

